

3D számítógépes geometria és alakzatrekonstrukció

18. Szabadformájú felületek illesztése

<http://cg.iit.bme.hu/portal/node/312>

<https://www.vik.bme.hu/kepzes/targyak/VIIIMA01>

Dr. Várady Tamás, Dr. Salvi Péter
BME, Villamosmérnöki és Informatikai Kar
Irányítástechnika és Informatika Tanszék

Tartalom

- B-spline görbe approximáció
  - legkisebb négyzetes minimalizálás
  - ismeretlen felület, ismeretlen parametrizáció
  - iteratív eljárás, paraméter korrekció
- B-spline felület approximáció
  - általánosítás
  - paraméter korrekció
- Felületek parametrizálása
- Gyenge kontrollpontok

Approximáció görbékkel₁

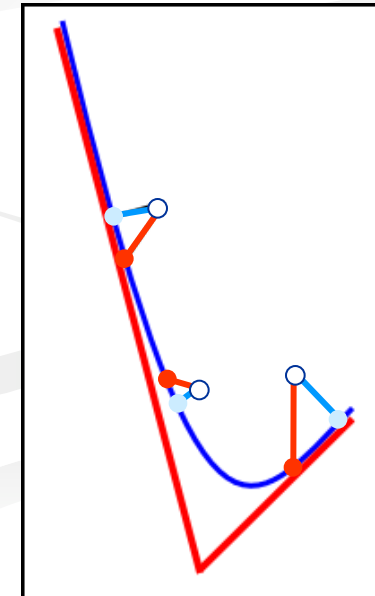
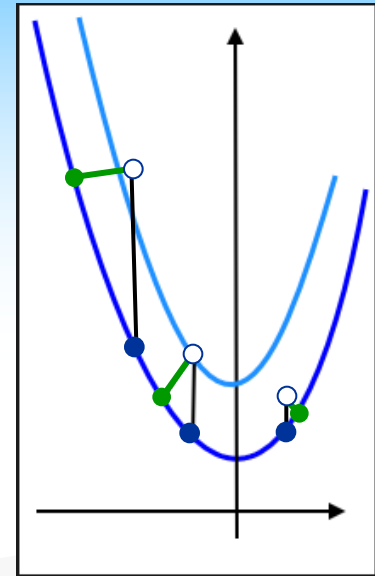
Legkisebb négyzetes (lsq) távolság minimalizálás:

$$\{\mathbf{P}_i = (x_i, y_i)\}, i = 0, \dots, M; \rightarrow \min \sum d_i^2$$

- függvény: $y = f(x); \min \sum (f(x_i) - y_i)^2$
- **implicit (algebrai):** $F(x, y) = 0; \min \sum F(x_i, y_i)^2$
- **parametrikus:** $\mathbf{r}(t); \{t_i\}, i = 0, \dots, M; \min \sum (\mathbf{r}(t_i) - \mathbf{P}_i)^2$
- **euklideszi:** $\mathbf{r}(t); \min \sum (\mathbf{r}(\tau_i) - \mathbf{P}_i)^2$

Kiindulás – valamilyen görbeprezentáció,
ismeretlen görbeparaméterek

- $y = f(x) = ax^2 + bx + c; \Rightarrow \{a, b, c\}$
- $F(x, y) = ax^2 + bxy + cy^2 + dx + ey + f = 0; \Rightarrow \{a, b, c, d, e, f\}$
- $\mathbf{r}(t) = \sum_{i=0}^2 \mathbf{c}_i B_i^2(t); \Rightarrow \{\mathbf{c}_0, \mathbf{c}_1, \mathbf{c}_2\}$
- $\mathbf{r}(t) = \sum_{i=0}^2 \mathbf{c}_i B_i^2(t); \Rightarrow \{\mathbf{c}_0, \mathbf{c}_1, \mathbf{c}_2, [\{\tau_i\}, 0 = 1, \dots, M]\}$

Approximáció B-spline görbékkel₂

Parametrikus minimalizálás B-spline-okkal

- ismeretlen görbe: $\mathbf{r}(t) : \{\mathbf{c}_0, \mathbf{c}_1, \mathbf{c}_2, \dots, \mathbf{c}_n\}$
- ismeretlen kontrollpontok, azok száma (n) és a csomóvektor
- ismeretlen az adatpontok parametrizációja, azaz a talp-pontok pozíciója az ismeretlen görbén:

$$\{\mathbf{P}_i\}, \{t_i = ?\}, i = 0, \dots, M;$$

Iteratív megoldás

1. kezdeti értékek ($k=0$):
  - kontrollpont szám és csomóvektor, pontok parametrizálása
2. Lsq illesztés (lineáris egyenletrendszer) $\mathbf{r}^{(k)}(t) : \{\mathbf{c}_0, \mathbf{c}_1, \dots, \mathbf{c}_{n_k}\}$
3. hibakiértéklés, ha $|\mathbf{r}^{(k)}(t_i) - \mathbf{P}_i| \leq \varepsilon, i = 0, \dots, M; \Rightarrow \text{STOP}$
4. újraparametrizálás és/vagy szabadságfokok növelése,
  - csomók beszúrása – egyenletes vagy legnagyobb eltérés szerint
  - $k++$, $\Rightarrow$ 2.

Approximáció B-spline görbékkel₃

Lineáris egyenletrendszer

adott: $\{\mathbf{P}_i, t_i\}, i = 0, \dots, M;$

■ $n+1$ ismeretlen: $\{\mathbf{c}_j\}, j = 0, \dots, n;$

■ $M \gg n$ egyenlet: $d_i = |\mathbf{P}_i - \sum_{j=0}^n \mathbf{c}_j N_j(t_i)|;$

$$f(\mathbf{c}_0, \dots, \mathbf{c}_n) = \sum_{i=0}^M (\mathbf{P}_i - \mathbf{r}(t_i))^2 = \sum_{i=0}^M (\mathbf{P}_i - \sum_{j=0}^n \mathbf{c}_j N_j(t_i))^2$$

$$\min f \Rightarrow \frac{\partial f}{\partial \mathbf{c}_k} = \left(\frac{\partial f}{\partial c_{x_k}}, \frac{\partial f}{\partial c_{y_k}}, \frac{\partial f}{\partial c_{z_k}} \right) = \mathbf{0},$$

$$\sum_{i=0}^M \left[(\mathbf{P}_i - \sum_{j=0}^n \mathbf{c}_j N_j(t_i)) \right] N_k(t_i) = \mathbf{0}, k = 0, \dots, n;$$

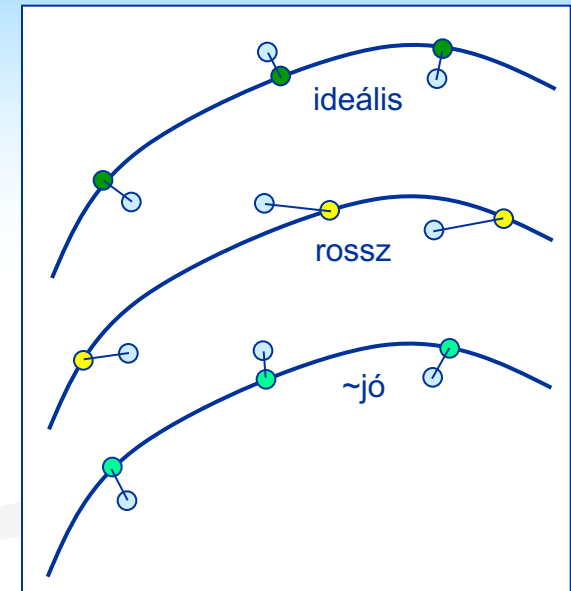
Mátrix alakban:

$$\min ([\mathbf{N}][\mathbf{c}] - [\mathbf{P}])^2 \Rightarrow [\mathbf{N}]^T ([\mathbf{N}][\mathbf{c}] - [\mathbf{P}]) = \mathbf{0},$$

$$[\mathbf{N}]^T [\mathbf{N}][\mathbf{c}] = [\mathbf{N}]^T [\mathbf{P}], \quad [\mathbf{M}] = [\mathbf{N}]^T [\mathbf{N}];$$

$$[\mathbf{b}] = [\mathbf{N}]^T [\mathbf{P}]; \Rightarrow [\mathbf{M}][\mathbf{c}] = [\mathbf{b}],$$

$$\Rightarrow [\mathbf{c}] = [\mathbf{M}]^{-1} [\mathbf{b}]$$

$$[\mathbf{N}] = \begin{bmatrix} N_0(t_0) & \dots & N_n(t_0) \\ \vdots & & \vdots \\ N_0(t_M) & \dots & N_n(t_M) \end{bmatrix}, \quad [\mathbf{c}] = \begin{bmatrix} \mathbf{c}_0 \\ \vdots \\ \mathbf{c}_n \end{bmatrix}$$

Approximáció B-spline görbékkel₄

Hibabecslés - adott: $\mathbf{r}(t_i), \dot{\mathbf{r}}_t(t_i)$, ismeretlen: Δt

$$\mathbf{r}(t_i + \Delta t) \cong \mathbf{r}(t_i) + \dot{\mathbf{r}}_t(t_i)\Delta t; \quad |\mathbf{r}(t_i + \Delta t) - \mathbf{r}(t_i)| \cong |\dot{\mathbf{r}}_t(t_i)| \Delta t = h_i = (\mathbf{P}_i - \mathbf{r}(t_i), \frac{\dot{\mathbf{r}}_t(t_i)}{|\dot{\mathbf{r}}_t(t_i)|});$$

$$\Rightarrow \Delta t = \dots \Rightarrow d_i \cong |\mathbf{P}_i - \mathbf{r}(t_i + \Delta t)|$$

Hibabecslés: $d_i \leq \varepsilon$?

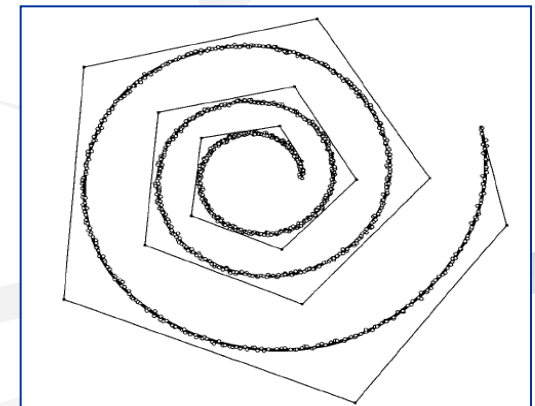
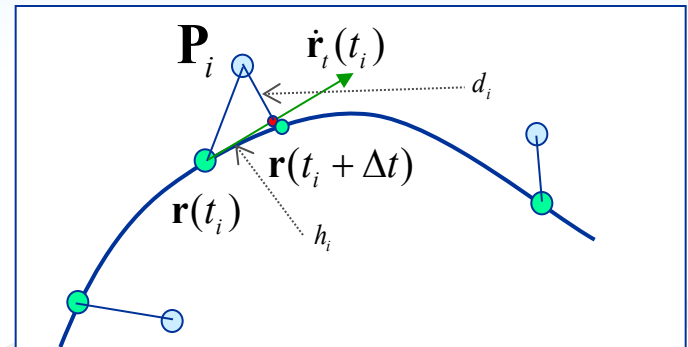
Paraméterkorrekció: $t_i^{k+1} = t_i^k + \Delta t_i, i = 0, \dots, n$

Új iteráció – új csomók beszúrása

- (i) a legnagyobb eltéréseknél,
- (ii) egyenletesen, intervallum felezéssel $n \rightarrow 2n$

Általános problémák:

- induló konfiguráció (?), kezdeti paraméterezés (?)
- szűk tolerancia – sok szegmens, a zajt közelítjük, hullámzik
- laza tolerancia – kevés szegmens, rossz közelítés, de sima

Ujjgyakorlat* - paraméterkorrekció

Adott egy görbe $\mathbf{r}(t)$ és egy pont $\mathbf{C}$, határozzuk meg a legközelebbi
görbepontot és annak közelítő paraméterértékét!

$$\mathbf{r}(t) = \mathbf{P}_0(1-t)^2 + \mathbf{P}_12(1-t)t + \mathbf{P}_2t^2, t \in [0,1]$$

$$\dot{\mathbf{r}}(t) = 2(\mathbf{P}_1 - \mathbf{P}_0)(1-t) + 2(\mathbf{P}_2 - \mathbf{P}_1)t$$

$$\mathbf{P}_0 : (-1,1), \mathbf{P}_1 : (0,0), \mathbf{P}_2 : (3,1)$$

$$\mathbf{C} : (1,1), \quad t_0 = 0.5$$

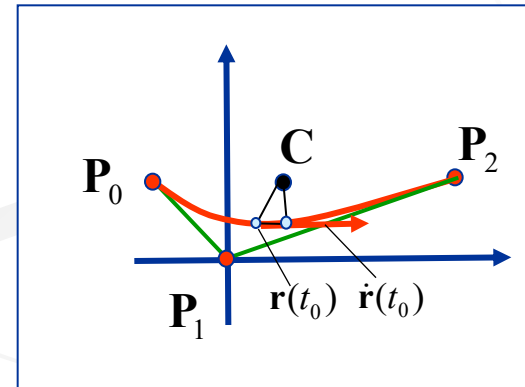
Kiszámítandó:

$$\mathbf{r}(t_0) = (x(t_0), y(t_0)) = (?, ?)$$

$$\dot{\mathbf{r}}(t_0) = (?, ?)$$

$$h = \frac{(\mathbf{C} - \mathbf{r}(t_0), \dot{\mathbf{r}}(t_0))}{|\dot{\mathbf{r}}(t_0)|} = \frac{((?, ?), (?, ?))}{?} = ?$$

$$\Delta t = \frac{h}{|\dot{\mathbf{r}}(t_0)|} = ?; \quad t_1 = t_0 + \Delta t = ?$$

Ujjgyakorlat - paraméterkorrekció

Adott egy görbe $\mathbf{r}(t)$ és egy pont $\mathbf{C}$, határozzuk meg a legközelebbi
görbepontot és annak közelítő paraméterértékét!

$$\mathbf{r}(t) = \mathbf{P}_0(1-t)^2 + \mathbf{P}_1 2(1-t)t + \mathbf{P}_2 t^2, t \in [0,1]$$

$$\dot{\mathbf{r}}(t) = 2(\mathbf{P}_1 - \mathbf{P}_0)(1-t) + 2(\mathbf{P}_2 - \mathbf{P}_1)t$$

$$\mathbf{P}_0 : (-1,1), \mathbf{P}_1 : (0,0), \mathbf{P}_2 : (3,1)$$

$$\mathbf{C} : (1,1), \quad t_0 = 0.5$$

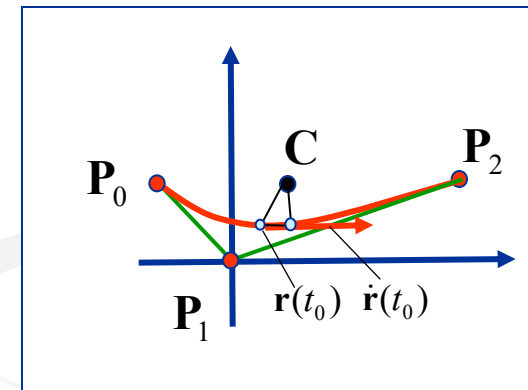
Kiszámítandó:

$$\mathbf{r}(t_0) = (x(t_0), y(t_0)) = (0.5, 0.5)$$

$$\dot{\mathbf{r}}(t_0) = (4, 0)$$

$$h = \frac{(\mathbf{C} - \mathbf{r}(t_0), \dot{\mathbf{r}}(t_0))}{|\dot{\mathbf{r}}(t_0)|} = \frac{((0.5, 0.5), (4, 0))}{4} = 0.5$$

$$\Delta t = \frac{h}{|\dot{\mathbf{r}}(t_0)|} = 1/8; \quad t_1 = t_0 + \Delta t = 5/8$$

Approximáció B-spline felületekkel₁

Lineáris egyenletrendszer (megegyezik a görbe illesztési módszerrel)

- adott pontok: $\{\mathbf{P}_i, u_i, v_i\}, i = 0, \dots, M;$
- $n+1 \times m+1$ ismeretlen kontrollpont: $\{\mathbf{c}_{kl}\}, k = 0, \dots, n; l = 0, \dots, m; \rightarrow \{\mathbf{c}_j\}, j = 0, \dots, N;$
- $M \gg N$ egyenlet $\Rightarrow$ formailag ugyanaz a probléma, mint a görbékénél:

$$d_i = \left| \mathbf{P}_i - \sum_{k=0}^n \sum_{l=0}^m \mathbf{c}_{kl} N_k(u_i) N_l(v_i) \right| = \left| \mathbf{P}_i - \sum_{j=0}^N \mathbf{c}_j \bar{N}_j(u_i, v_i) \right|;$$

$$j = k(m+1) + l, \mathbf{c}_j = \mathbf{c}_{kl}, \bar{N}_j(u_i, v_i) = N_k(u_i) N_l(v_i); j = 0, \dots, N$$

- négyzetes távolság függvény:

$$F_{lsq}(\mathbf{c}_0, \dots, \mathbf{c}_N) = \sum_{i=0}^M \left| \mathbf{P}_i - \mathbf{s}(u_i, v_i) \right|^2 = \sum_{i=0}^M \sum_{j=0}^N \left| \mathbf{P}_i - \mathbf{c}_j \bar{N}_j(u_i, v_i) \right|^2 = \|\mathbf{Nc} - \mathbf{P}\|^2$$

- minimalizálás:

$$\frac{\partial F_{lsq}}{\partial \mathbf{c}_k}(\mathbf{c}) = 2 \sum_{i=0}^M \left(\sum_{j=0}^N \mathbf{P}_i - \mathbf{c}_j \bar{N}_j(u_i, v_i) \right) \bar{N}_k(u_i, v_i), \quad k = 0, 1, \dots, N$$

$$\min([\mathbf{N}][\mathbf{c}] - [\mathbf{P}])^2 \Rightarrow [\mathbf{N}]^T [\mathbf{N}][\mathbf{c}] = [\mathbf{N}]^T [\mathbf{P}], \quad [\mathbf{M}][\mathbf{c}] = [\mathbf{b}] \Rightarrow [\mathbf{c}] = [\mathbf{M}]^{-1} [\mathbf{b}]$$

Approximáció B-spline felületekkel₂

Hibabecslés:

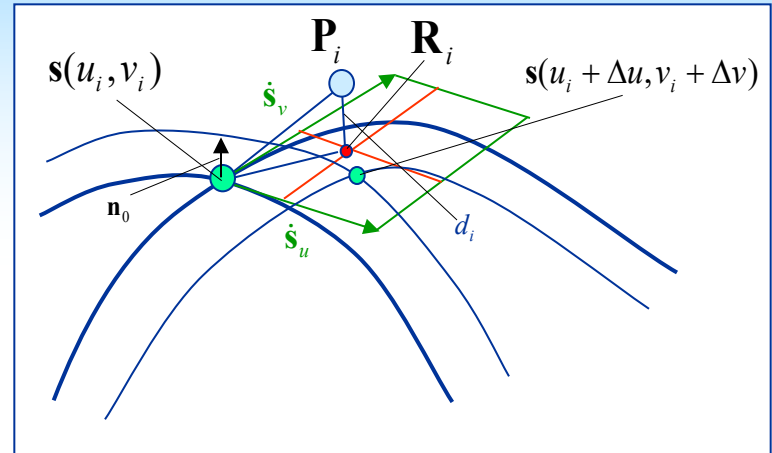
$$\mathbf{n}_0 = \frac{\mathbf{s}_u \times \mathbf{s}_v}{|\mathbf{s}_u \times \mathbf{s}_v|}, d_i \cong |\mathbf{P}_i - \mathbf{s}(u_i + \Delta u, v_i + \Delta v)|$$

$$d_i = |\mathbf{P}_i - \mathbf{s}(u_i, v_i)| \|\mathbf{n}_0\| \cos\varphi = (\mathbf{P}_i - \mathbf{s}(u_i, v_i), \mathbf{n}_0)$$

$$d_i \leq \varepsilon$$

$$\mathbf{R}_i = \mathbf{P}_i - d_i \mathbf{n}_0 \cong \mathbf{s}(u_i, v_i) + \Delta u \dot{\mathbf{s}}_u + \Delta v \dot{\mathbf{s}}_v,$$

$$\Rightarrow (\Delta u, \Delta v)$$

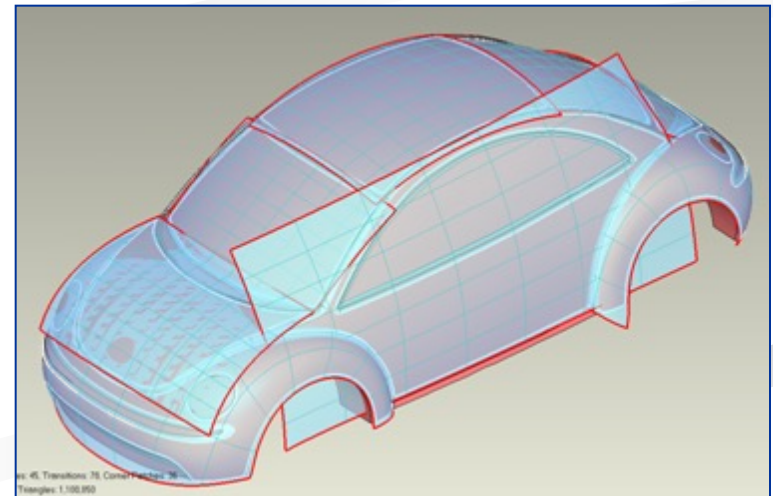

Paraméterkorrekció:

$$(u_i, v_i)^{k+1} = (u_i, v_i)^k + (\Delta u_i, \Delta v_i), i = 0, \dots, M$$

Általános problémák:

- kezdeti paraméterezés – n -oldalú szabálytalan ponttartományra
- nagyon sok lehetőség van – jelentősen befolyásolja a felületminőséget

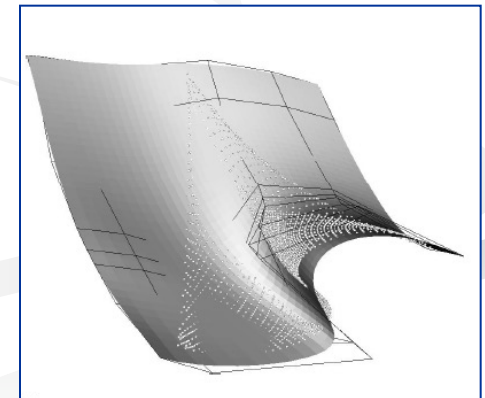
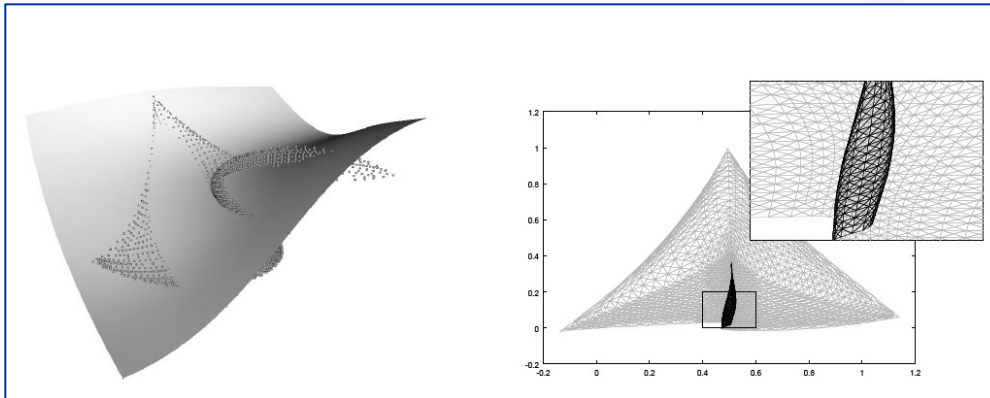
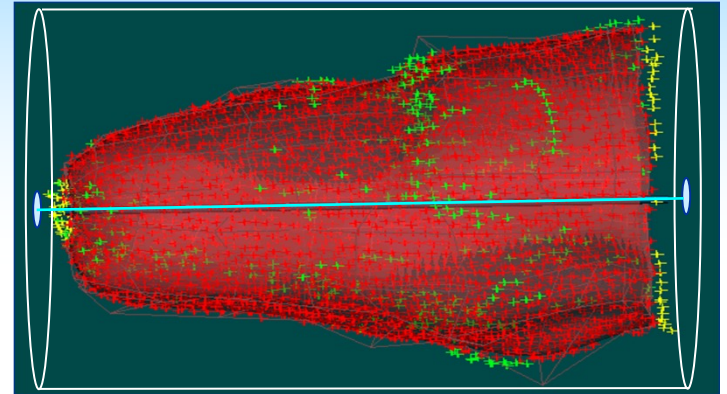

Felületek paraméterezése₁

$$|\mathbf{P}_i - \mathcal{S}(u_i, v_i)|^2$$

Alapkövetelmény: a jó illesztés feltétele

- legegyszerűbb - projekció az LSQ síkra
- referencia felület - tág toleranciával közelítő felület, amely paraméterezhető
  - (i) hengerfelület
  - (ii) alacsony fokszámú Bézier felület
- **érvényes parametrizáció: leképzett háromszögek nem torzulnak és nem fordulnak át**

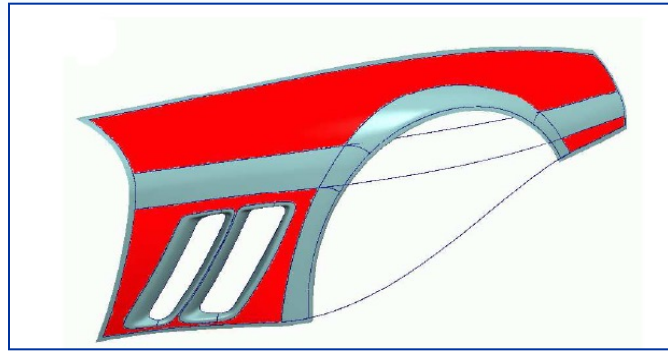

Felületek paraméterezése₂

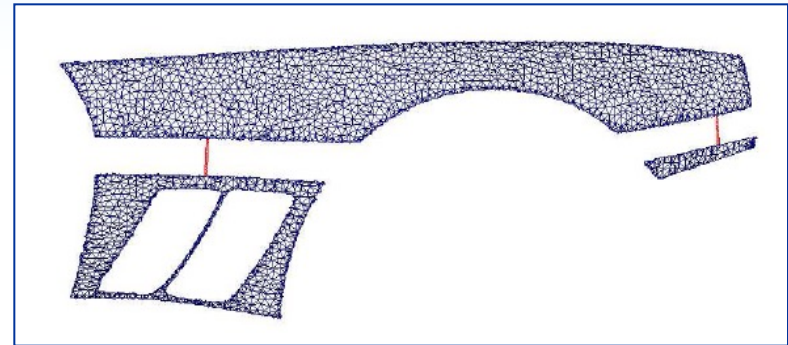
$$|\mathbf{P}_i - S(u_i, v_i)|^2$$

Legáltalánosabb megoldás

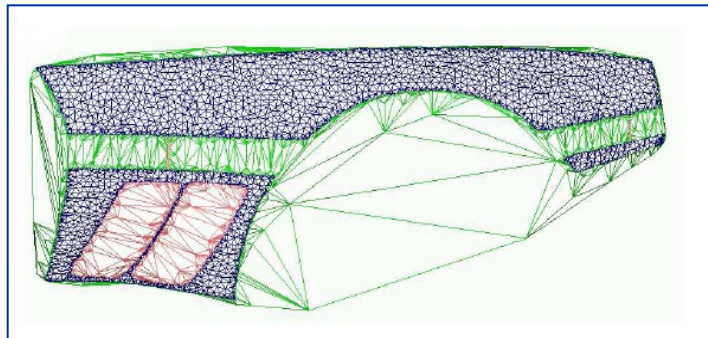
- síkbaterítés (flattening vagy **mesh-parametrization**)

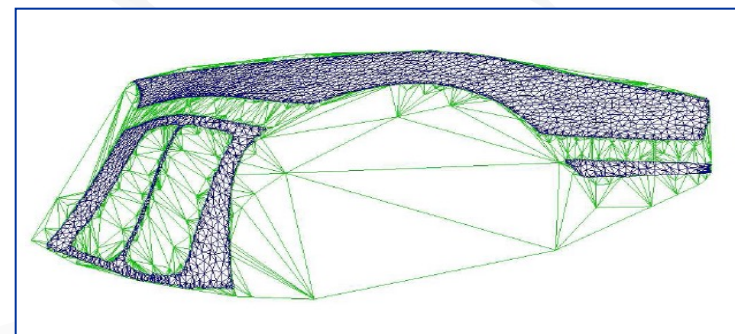
3D modell

Háromszögháló

Lyukak és konkáv részek kitöltése

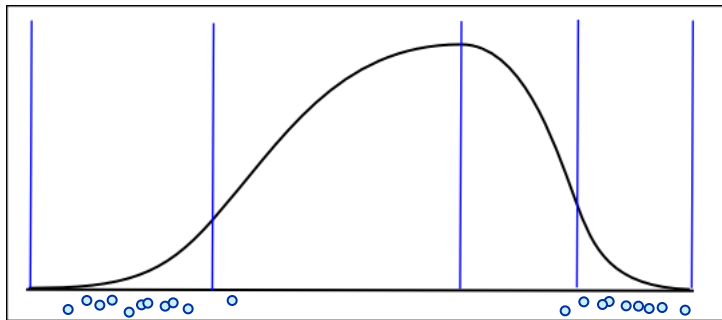
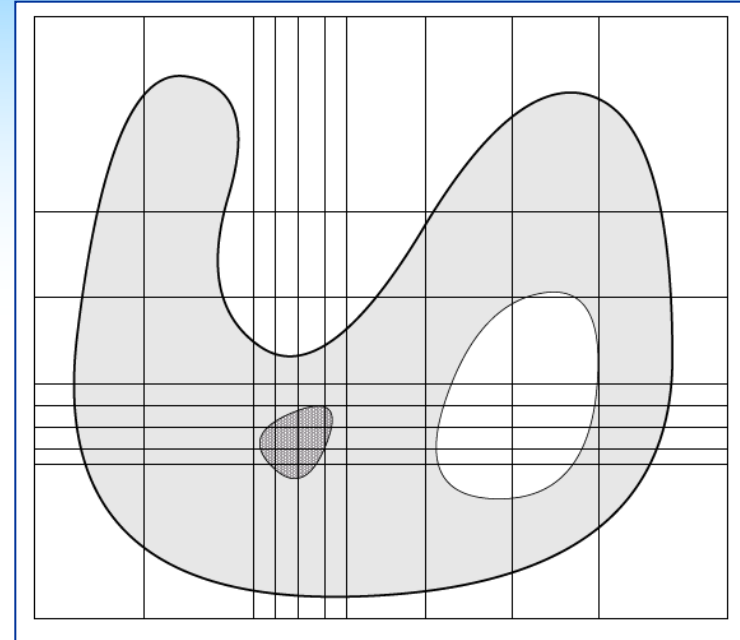

2D parametrizáció

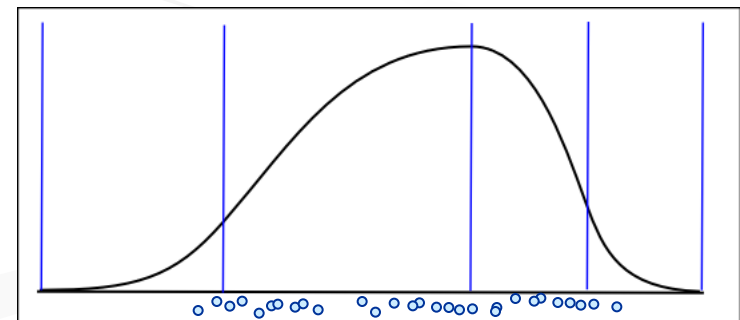
Gyenge kontrollpontok₁

Vágott tartományok illesztése

- lyukak, konkáv részek
- különböző részletgazdaság
- egyenlőtlen csomóeloszlás
- gyenge kontroll pont - a bázisfüggvény csak nagyon kis súlyokat hoz be a minimalizálási egyenletbe
- ezen pontok pozíciója kis mértékben meghatározott → nem kívánatos hullámzás

Gyenge kontrollpont

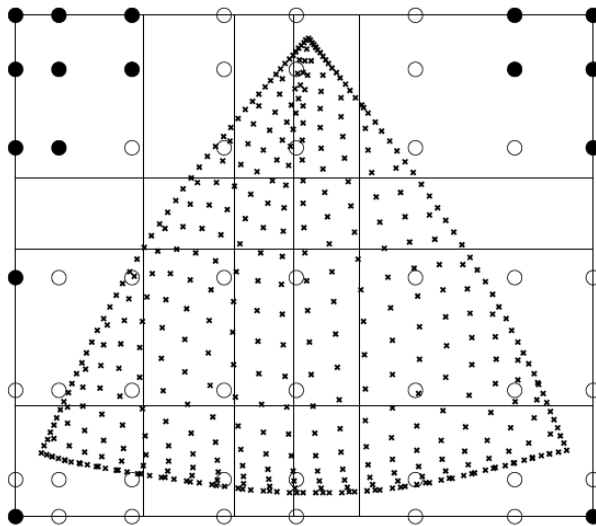

Erős kontrollpont

Gyenge kontrollpontok₂

Megoldás: gyenge kontrollpontok
kényszerzése

- kontrollpontok lekötése
- simító függvények alkalmazása

- * parameter values
- knotlines
- normal control points
- weak control points

